

prorowadzone prace⁴ nad weryfikacją i uszczegółowieniem granic parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu. W efekcie więc ostateczny zasięg obszarów objętych prawną formą ochrony na terenie województwa ulegnie prawdopodobnie pewnym modyfikacjom⁵. Dlatego też w polityce regionalnej województwa zakłada się stałe monitorowanie systemu ochrony przyrody przy jednoczesnym uwzględnianiu nie tylko walorów środowiska, ale i wszelkich potrzeb zgłaszanych przez podmioty gospodarcze, samorządy gminne i mieszkańców, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju.

System osadniczy województwa

Sieć osadniczą województwa kujawsko-pomorskiego tworzą 52 miasta dość równomiernie rozmieszczone w przestrzeni województwa, które koncentrują 59% mieszkańców regionu oraz 3419 zamieszkiwanych miejscowości wiejskich. Województwo charakteryzuje się czytelną hierarchią jednostek osadniczych, w której identyfikuje się pięć głównych poziomów. Hierarchia sieci osadniczej to opis relacji pomiędzy ośrodkami różnych rang (poziomów) hierarchicznych i obszarów je otaczających. Zagadnienie hierarchii sieci osadniczej wiąże się bezpośrednio z obsługą ludności czyli zapewnieniem zaspokojenia potrzeb mieszkańców województwa na każdym poziomie. Ośrodki, które oferują dobra i usługi rzadsze wykształcają szersze obszary oddziaływania (obszary obsługiwane), niż ośrodki, które oferują dobra i usługi bardziej powszechne. Pozycja danego ośrodka w hierarchii zależy więc od charakteru (rzadkości występowania) dóbr i usług, które są w nim dostępne.

Określa się następującą hierarchię sieci osadniczej, która stanowi odzwierciedlenie dotychczasowego potencjału i relacji między miejscowościami na terenie województwa (nie przewiduje się zaistnienia zmian na tyle istotnych, by wpłynęły na aktualną hierarchizację ośrodków):

- Ośrodki stołeczne województwa - Bydgoszcz i Toruń – pełnią rolę najważniejszych jednostek osadniczych, a zarazem stolic województwa. Jako ośrodki rozwijania potencjału metropolitalnego w województwie stanowią najbardziej rozwinięte rynki pracy oraz centra regionalnych, a w zakresie niektórych działalności ponadregionalnych usług (biznesowych, administracyjnych, kulturalnych, nauki, wiedzy, ochrony zdrowia).
- Ośrodki regionalne - Włocławek, Grudziądz, Inowrocław – uzupełniają ośrodki wojewódzkie w zakresie stymulowania rozwoju regionu - stanowią ponadlokalny rynek pracy oraz pełnią funkcję centrów aktywności społecznej i gospodarczej, a stan ich rozwoju bezpośrednio wpływa na mniejsze ośrodki miejskie oraz obszary wiejskie połączone z nimi funkcjonalnie. Ośrodki regionalne są w polityce regionalnej województwa kujawsko-pomorskiego określane mianem „miast średnich”.
- Ośrodki powiatowe - Aleksandrów Kujawski, Brodnica, Chełmno, Golub-Dobrzyń, Lipno, Mogilno, Nakło nad Notecią, Radziejów, Rypin, Sępólno Krajeńskie, Świecie, Tuchola, Wąbrzeźno, Żnin - pełnią istotną rolę w równoważeniu rozwoju regionu będąc swego rodzaju przekaźnikiem bodźców rozwojowych z ośrodków wyższego poziomu na otaczające obszary. W miastach tych koncentruje się większość zadań przypisanych do kompetencji samorządów powiatów, a więc pełnią kluczową rolę w stymulowaniu rozwoju społeczno-gospodarczego na tym poziomie. Pełnią również bardzo ważną funkcję dla obszarów wiejskich, głównie jako ośrodki zaplecza rolnictwa ale też miejsca tworzenia i realizacji funkcji pozarolniczych, wobec których są głównymi centrami aktywizującymi tereny powiatów.
- Ośrodki uzupełniające ośrodki powiatowe - ośrodki powiatowe wspiera sześć ośrodków uzupełniających, tj. miast nie będących siedzibami powiatów, ale ze względu na zlokalizowane w nich instytucje i prowadzone działalności, obsługujących mieszkańców powiatu i uzupełniających w tym zakresie ośrodki powiatowe, są to: Więcbork, Chełmża, Łasin, Strzelno, Nowe, Szubin,
- Ośrodki lokalne – pozostałe miasta, nie zaliczone do wyższych poziomów hierarchicznych oraz miejscowości wiejskie stanowiące siedziby gmin. Stanowią one miejsca koncentracji działalności skierowanych na obsługę mieszkańców gminy, w tym także obsługę rolnictwa, rzadko wykraczających swym oddziaływaniem poza jej granice.

Tak zorganizowana sieć osadnicza gwarantuje zapewnienie prawidłowej obsługi wszystkich mieszkańców regionu - miast i obszarów wiejskich w sferze społecznej i gospodarczej, a także jest gwarantem integracji wewnętrznej i spójności terytorialnej regionu przy zachowaniu zasad rozwoju zrównoważonego.

4 w ciągu ostatnich 20 lat utworzono tylko jeden nowy park krajobrazowy pn. Góry Łosiowe

5 W tym zakresie kluczowe mogą okazać się rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazów wynikające z opracowywanego obecnie audytu krajobrazowego